896263 Bijlage 3 Terms of Reference – extern onderzoek UAWC

Aanleiding

Nederland startte in september 2007 met de financiering van een programma dat werd uitgevoerd door een consortium met de Union of Agricultural Work Committees (UAWC) als één van de uitvoerende partners. UAWC werd in 2013 trekker van een nieuw consortium voor uitvoering van het *Land and Water Resource Management Program*. In 2017 startte de tweede fase van dit programma. UAWC wordt (in)direct door een brede groep internationale donoren gefinancierd, waaronder de Europese Unie, de Voedsel en Landbouw Organisatie van de VN (FAO), Duitsland, Canada en Spanje[1]. Zwitserland steunt UAWC met trainingen.

Uit eerdere internationale controles en uit het Nederlands toezicht op UAWC zijn geen aanwijzingen naar voren gekomen van banden tussen UAWC en organisaties op een internationale terreurlijst. UAWC zelf is niet aangemerkt als een terroristische organisatie door de EU en/of de VN. De bestuursleden van UAWC komen evenmin voor op sanctielijsten.

Twee (inmiddels voormalige) medewerkers van UAWC worden verdacht van de bomaanslag van 23 augustus 2019, die wordt toegeschreven aan de *Popular Front for the Liberation of Palestine* (PFLP), een door de EU als terroristisch aangemerkte organisatie. Op dit moment zijn de genoemde personen verdachten. UAWC heeft Nederland na arrestatie van betrokkenen geïnformeerd. Hierop heeft de Nederlandse Vertegenwoordiging in Ramallah UAWC om uitleg gevraagd, ook over de eventuele betrokkenheid van beiden bij het door Nederland gefinancierde project. Na hun arrestatie heeft UAWC de dienstverbanden opgezegd en salarisbetalingen gestopt. In gesprekken met de Nederlandse vertegenwoordiging in Ramallah in oktober 2019 gaf UAWC aan dat beide personen niet betrokken waren bij de uitvoering van het Nederlandse project.

Bij uitgevoerd archiefonderzoek naar aanleiding van gestelde Kamervragen, is gebleken dat beide personen geen onderdeel uitmaakten van de project management unit (PMU), die verantwoordelijk was voor de uitvoering van het door Nederland gefinancierde project, inclusief het beheer van de Nederlandse bijdrage, maar wel (een deel van hun) salaris ontvingen als onderdeel van de overheadkosten in het contract met UAWC.

Op 9 juli jl. heeft Minister Kaag besloten om verdere betalingen aan UAWC aan te houden. Minister Kaag heeft besloten om extern onderzoek te laten verrichten naar eventuele banden tussen PFLP en UAWC en de wijze waarop UAWC invulling geeft aan het eigen beleid dat medewerkers politiek niet actief mogen zijn, alvorens een besluit kan volgen over de verdere samenwerking met UAWC (zie antwoorden op Kamervragen 20 juli 2020, met kenmerk 2020Z12163 en 2020Z12446). Overige donoren van UAWC zijn door Nederland uitgenodigd zich aan te sluiten bij het onderzoek.

UAWC heeft zich bereid verklaard medewerking te verlenen aan het onderzoek.

[1] Zie IATI, http://d-portal.org/q.html?aid=ES-DIR3-EA0035768-Z03-18-01-22700.

Doel

Het vaststellen of, en op welke wijze, continuering van de Nederlandse bijdragen aan UAWC gepast is, op basis van de volgende drie hoofdonderdelen:

1. Zijn er banden tussen de PFLP en UAWC? Zo ja, welke, in welke mate van intensiteit en hoe structureel zijn deze?

2. Wat behelst het beleid van UAWC voor wat betreft politieke activiteiten en -lidmaatschappen van medewerkers? Is dit beleid afdoende om te voorkomen dat werknemers of bestuursleden van UAWC zich schuldig maken aan terrorisme of steun aan personen of organisaties? Wat kan op basis van Palestijnse wetgeving, internationale standaarden en contractuele verplichtingen tussen UAWC en Nederland redelijkerwijs verwacht worden van UAWC?

3. Wat is het oordeel van andere donoren van UAWC over aantijgingen van banden van UAWC met de PFLP?

Onderzoeksperiode

Het onderzoek betreft de gehele periode waarin Nederland een financieringsrelatie had met UAWC tussen 2007 en 2020.

Opdracht en onderzoeksvragen

Deel 1. Contextbeschrijving (max. 4 pagina's)

De opdrachtnemer levert een heldere contextbeschrijving waarin wordt uiteengezet:

- Hoe Palestijnse (en internationale) NGO's in de Palestijnse gebieden opereren en de beperkingen waar zij mee te maken hebben. Dit omvat ten minste de wijze waarop Israël de veiligheid in de bezette gebieden handhaaft, inclusief het gebruik van administratieve detentie – een methode waar medewerkers van Palestijnse NGO's regelmatig mee te maken krijgen – en veroordelingen als het gevolg van zogenaamde *plea bargains*.
- Het spanningsveld binnen de Palestijnse gemeenschap tussen groeperingen die lokaal te boek staan als politieke partij, maar die internationaal als terroristisch worden aangeduid, zoals de PFLP. Daarbij wordt ook ingegaan op de vraag hoe – en de mate waarin – (politieke en militante) organisaties verweven met elkaar zijn, en in hoeverre dit kan worden gecontroleerd door internationale spelers in het algemeen, en donoren in het bijzonder.
- Een beschrijving van de juridische status van de PFLP in de Palestijnse gebieden, voor en na de Oslo akkoorden, en internationale overwegingen om PFLP te registreren als terroristische organisatie.

Deel 2. Onderzoeksvragen (max. 30 pagina's, exclusief vertrouwelijke bijlage)

De opdrachtnemer beantwoordt de volgende vragen feitelijk en bondig, waarbij alle antwoorden gebaseerd zijn op verifieerbaar bronmateriaal en interviews:

1. Zijn er banden tussen de PFLP en UAWC? Zo ja, welke, in welke mate van intensiteit en hoe structureel zijn deze?

    a. Bestaat er een relatie van eigendom of zeggenschap tussen UAWC en de PFLP als beschreven in punten 55a t/m 55c van de Richtsnoeren inzake sancties (https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5664-2018-INIT/nl/pdf)?
    b. Zijn er bestuursleden en/of medewerkers van UAWC lid/actief of lid/actief geweest binnen de PFLP of andere organisaties op de EU-/VN-terrorismelijst?[2] Zo ja, wie en wanneer? (Let op: privacy wetgeving, zie ook 'Voorwaarden').

[2] Hiermee wordt (niet uitputtend) bedoeld: zij ontvangen salaris van, dragen financieel bij aan de organisatie, en/of vervullen een functie binnen de organisatie en/of bieden actieve ondersteuning aan de organisatie.

c. Indien zij actief zijn geweest, waar bestaat dat dan uit? Zijn zij verdacht of veroordeeld wegens terroristische activiteiten of steun aan terroristische activiteiten?
d. Indien dat het geval is, is aantoonbaar dat zij hiervoor hun positie bij UAWC hebben gebruikt?
e. Ontvingen of ontvangen UAWC of UAWC-medewerkers geld, andere vormen van materiële steun (bijvoorbeeld vervoer, zalen) of trainingen van PFLP? (gekwantificeerd en uitgesplitst, voor zover mogelijk – zie ook 'Beperkingen')
f. Heeft UAWC betalingen gedaan (voor zover mogelijk – zie ook 'Beperkingen'), of andere vormen van materiele steun (bijvoorbeeld vervoer, zalen) of trainingen gegeven die ten gunste komen van activiteiten van PFLP?
g. Zijn de middelen uit de door Nederland gefinancierde programma's van UAWC herleidbaar naar de onder 1b en 1c vastgestelde banden, en zo ja, om welke middelen gaat het (gekwantificeerd en uitgesplitst, voor zover mogelijk – zie ook 'Beperkingen')?
h. In hoeverre was of is het bestuur en/of management UAWC van bovengenoemde op de hoogte, of had redelijkerwijs op de hoogte kunnen zijn?

2. Wat behelst het beleid van UAWC voor wat betreft politieke activiteiten en -lidmaatschappen van medewerkers? Is dit beleid afdoende om te voorkomen dat werknemers of bestuursleden van UAWC zich schuldig maken aan terrorisme of steun aan personen of organisaties[3]?

    a. Heeft UAWC een HR-beleid (inclusief aannamebeleid en sancties)? Zo ja, wat behelst dit? Voldoet dit beleid aan internationale standaarden (ISO of vergelijkbare standaard)?
    b. Welk beleid heeft UAWC wat betreft de politieke activiteiten en politieke lidmaatschappen van medewerkers en in hoeverre voldoet dit aan Palestijnse wetgeving?
    c. Wordt het HR-beleid daadwerkelijk toegepast? Zo ja, op welke wijze? En wie houdt hier toezicht op?
    d. Zijn UAWC-medewerkers op de hoogte van het HR-beleid t.a.v. politieke activiteiten en politieke lidmaatschappen?
    e. Past UAWC het beleid wat betreft de politieke activiteiten van medewerkers daadwerkelijk toe? Zo ja, waaruit blijkt dit?
    f. Heeft UAWC het HR-beleid en het beleid wat betreft de politieke activiteiten van medewerkers toegepast in het geval van de hierboven genoemde twee voormalige medewerkers die nu als verdachte zijn aangemerkt ?
    g. Wat is het beleid van UAWC ten aanzien van medewerkers die in aanraking zijn (geweest) met administratieve detentie (op basis van geheime bewijsvoering)?

3. Wat is het oordeel van andere donoren van UAWC over aantijgingen van banden van UAWC met de PFLP?

    a. Welke controles hebben andere donoren (zoals benoemd in de Aanleiding) uitgevoerd naar aanleiding van beschuldigingen over aantijgingen van banden van UAWC en PFLP volgend op de arrestaties inzake de aanslag van 23 augustus 2019?
    b. Heeft dit geleid tot concrete maatregelen?

Voorwaarden

- Het onderzoek wordt uitgevoerd op basis van verifieerbare bronnen en interviews.

[3] Dit betreft door de EU als terroristisch aangemerkte organisaties die op de lijst staan van personen, groepen en entiteiten bedoeld in de artikelen 2, 3 en 4 van Gemeenschappelijk Standpunt 2001/931/GBVB betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme en tot intrekking van Besluit (GBVB) 2016/1136)

- Antwoorden van de opdrachtnemer zijn feitelijk en worden ondersteund door bewijsvoering. De opdrachtnemer geeft waar relevant aanbevelingen voor verbetering.
- De opdrachtnemer stelt het bewijsmateriaal veilig.
- De rapportage wordt geanonimiseerd uitgevoerd, met inachtneming van geldende privacywetgeving (zie ook de Verwerkersovereenkomst en bijlagen 1, 2 en 3 van die Verwerkersovereenkomst). Dat wil zeggen dat persoonlijke gegevens van individuen niet direct of indirect herleidbaar en in de rapportage terug te vinden zijn, maar wel bekend zijn bij opdrachtnemer, en door middel van een vertrouwelijke bijlage beschikbaar worden gesteld aan opdrachtgever, op een beveiligde en vooraf wederzijds overeengekomen wijze.

Beperkingen

- Er kan sprake zijn van beperkingen die het onderzoek belemmeren. Dit kan leiden tot een langere onderzoeksperiode. Met 'beperkingen' kan (niet uitsluitend) gedacht worden aan:
    - reisbeperkingen als gevolg van COVID-19, waardoor niet of slechts in beperkte mate persoonlijke interviews in de regio kunnen worden afgenomen;
    - beperkte bewegingsvrijheid in de Palestijnse gebieden;
    - beperkingen bij het achterhalen van de benodigde informatie, zoals bij het nagaan van persoonlijke financiële transacties (gezien het gebruik van verifieerbare bronnen).
- De Deelnemer geeft via de Voortgangsrapportage inzicht in de mate waarin de werkzaamheden vertraging oplopen. Hierbij gelden eveneens de in de (Concept)-Overeenkomst opgenomen clausules betreffende 'dreigende vertraging'.

Profiel onderzoeksteam

De volgende criteria zijn vereist voor het uitvoeren van het onderzoek:

- De teamleider heeft ten minste 10 jaar ervaring met vergelijkbare opdrachten, alle overige onderzoekers ten minste 5 jaar;
- Teamleider en overige onderzoekers hebben aantoonbare ervaring met de regio en de lokale context;
- Alle teamleden zijn onafhankelijk en bereid een verklaring te ondertekenen die deze onafhankelijkheid bevestigt (deze verklaring wordt door de Deelnemer bijgevoegd). In deze verklaring bevestigt ieder teamlid afzonderlijk dat hij/zij niet de Palestijnse of Israëlische nationaliteit heeft of heeft gehad, en dat hij/zij geen band met de Palestijnse gebieden of Israël heeft die van dusdanige aard is dat de onafhankelijkheid van het onderzoeksteam en zijn bevindingen in het geding komt;
- Alle teamleden beheersen de Engelse taal.
- Binnen het team zijn de volgende expertises beschikbaar:
    - Ten minste één teamlid is Arabisch sprekend (moedertaal of C1)
    - Aantoonbare kennis van terroristische organisaties, hun structuren en de wijze waarop zij functioneren in fragiele staten / conflictgebieden;
    - Aantoonbare kennis van organisatorische bestuursmodellen, effectieve administratieve procedures en het beleid en de praktijk van risico-inschatting en –preventie binnen organisaties;
    - Relevante ervaring met het omgaan met privacy gevoelige informatie en het veiligstellen hiervan
- Kennis binnen het team van ontwikkelingssamenwerking is een pre;
- Het team is bereid te reizen naar Israël en de Palestijnse gebieden, mede afhankelijk van ontwikkelingen op het gebied van COVID-19 (zie ook 'Beperkingen');
- Alle teamleden zijn zich bewust van de politieke gevoeligheden. Opdrachtnemer is zich bewust van het mogelijke reputatierisico.

Op te leveren producten

- Voortgangsrapport waarin een update wordt gegeven over het proces, obstakels en (onverwachte) beperkingen, eventueel vergezeld van een verzoek tot aanpassing van de planning en looptijd van het onderzoek.
- Conceptversie van het geanonimiseerde onderzoeksrapport (plus de vertrouwelijke bijlage) met antwoorden op de onderzoeksvragen. Dit rapport wordt voorgelegd aan Buitenlandse Zaken voor feedback. Buitenlandse Zaken levert binnen de termijn van 2 weken na indiening van het conceptrapport, eventueel aangevuld met een feedbackgesprek.
- De conceptversie van het rapport (ZONDER de vertrouwelijke bijlage) wordt voor wederhoor voorgelegd aan UAWC ten behoeve van feitelijke correctie van de bevindingen. De opdrachtnemer blijft integraal verantwoordelijk voor de kwaliteit en verifieerbaarheid van het onderzoeksrapport.
- Definitieve versie van het geanonimiseerde onderzoeksrapport met antwoorden op de onderzoeksvragen, plus een vertrouwelijke bijlage voor de Opdrachtgever met daarin de persoonlijke gegevens van individuen voor zover die voorkomen in de rapportage.
- Alle rapportages worden opgesteld in het Engels en voorzien van een samenvatting in het Nederlands.

Planning

Taak	**Planning**
Verzenden offerteaanvraag en bijbehorende bijlages (aan vier geselecteerde Deelnemers)	12 oktober 2020
Uiterste datum voor het indienen van vragen en melden tegenstrijdigheden t.b.v. Nota van inlichtingen	19 oktober 2020, voor 10.00 uur
Verzenden antwoorden via de Nota van Inlichtingen	23 oktober 2020
Deadline indienen offerte	3 november 2020 uiterlijk 10.00 uur
Beoordeling offertes door opdrachtgever.	t/m 12 november 2020
Bekendmaken mededeling gunningsbeslissing	17 november 2020
10 dagen 'standstill' t.b.v. bezwaartermijn	t/m 30 november 2020
Ondertekening overeenkomst.	1 december 2020
Uitvoeren onderzoek, inclusief veldbezoek.	Vanaf 1 december 2020
Voortgangsrapport.[4]	8 januari 2021
Deadline concept onderzoeksrapport.[5]	Nader te bepalen
Deadline finale versie onderzoeksrapport.[6]	26 februari 2021

[4] Hier kan verzoek worden gedaan voor verlenging van de overeenkomst en onderzoeksperiode.
[5] Onder voorbehoud van mogelijke verlenging van de overeenkomst en onderzoeksperiode.
[6] Idem.